

Social- och hälsovårdsutskottet

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av 11 § i militärunderstödslagen

INLEDNING

Remiss

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av 11 § i militärunderstödslagen (RP 200/2021 rd): Ärendet har remitterats till social- och hälsovårdsutskottet för betänkande.

Sakkunniga

Utskottet har hört (distanskontakt)

- konsultativ tjänsteman Mikko Horko, social- och hälsovårdsministeriet
- jurist Paula Vuorenpää, social- och hälsovårdsministeriet
- personaldirektör Antti Korkala, försvarsministeriet
- jurist Rita Lääkkölä, Folkpensionsanstalten
- ordförande Atte Grönroos, Beväringsförbundet rf.

Skriftligt yttrande har lämnats av

- arbets- och näringsministeriet.

PROPOSITIONEN

Regeringen föreslår att militärunderstödslagen ändras.

I inkomstbegreppet enligt militärunderstödslagen föreslås en ändring. Till lagen fogas en bestämmelse om ett skyddat belopp av löne- och företagarinkomsterna för en värnpliktig i tjänstgöring, så att det är den del av inkomsterna som överstiger det skyddade beloppet som ska beaktas när storleken på militärunderstödet bestäms. Det skyddade beloppet uppgår till 200 euro per månad.

Propositionen hänför sig till budgetpropositionen för 2022 och avses bli behandlad i samband med den.

Lagen avses träda i kraft den 1 januari 2022.

Betänkande ShUB 32/2021 rd

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Syftet med militärunderstödet är att trygga försörjningen för en värnpliktig i tjänstgöring eller för en kvinna som fullgör frivillig militärtjänst och deras anhöriga under tjänstgöringen. En förutsättning för beviljande av understöd är att tjänstgöringen försämrar utkomstmöjligheterna för den som har rätt till understöd samt att han eller hon är i behov av understöd. Militärunderstödet belopp påverkas av de nettoinkomster som står till den värnpliktiges och de anhörigas förfogande. Om den som fullgör tjänstgöring arbetar under tjänstgöringstiden, minskar nettoinkomsten av arbetet det understödsbelopp som betalas till fullt belopp.

Syftet med propositionen är att förbättra incitamenten för den som får militärunderstöd att arbeta under beväringstjänsten, civiltjänsten eller den frivilliga militärtjänsten. Till militärunderstödslagen fogas en bestämmelse om ett skyddat belopp av löne- och företagarinkomsterna för den som tjänstgör, så att det är den del av inkomsterna som överstiger det skyddade beloppet på 200 euro som ska beaktas när storleken på militärunderstödet bestäms. Det skyddade beloppet förbättrar således den ekonomiska ställningen för den som deltar i tjänstgöring och som har möjlighet att arbeta under tjänstgöringen. Det föreslagna skyddade beloppet gäller inte inkomsterna för en anhörig till den tjänstgörande.

Bakgrunden till propositionen är att regeringen vid förhandlingarna om budgetpropositionen för 2022 beslutade om snabbverkande åtgärder som stärker sysselsättningen, stöder tillgången på kunnig arbetskraft och förbättrar matchningen av arbetskraft.

Utskottet understöder propositionens mål att förbättra incitamenten för personer som får militärunderstöd att arbeta under tjänstgöringen. Det föreslagna skyddade beloppet kan sporra till fortsatt arbete eller företagsverksamhet under tjänstgöringen, vilket för sin del stöder att den som deltar i tjänstgöringen etablerar sig i arbetslivet och blir sysselsatt eller fortsätter med företagsverksamhet efter tjänstgöringen.

För att förbättra incitamenten för arbete och försörjningen för den som deltar i tjänstgöring föreslår utskottet att det skyddade belopp på 200 euro som föreslås i propositionen höjs till 300 euro, varvid det ligger närmare det skyddade belopp på 300 euro som tillämpas inom utkomstskyddet för arbetslösa och det allmänna bostadsbidraget. Utskottet konstaterar dock att de olika förmånernas skyddade belopp trots höjningen inte motsvarar varandra, eftersom förmånernas inkomstbegrepp skiljer sig från varandra. Militärunderstödet är en behovsprövad förmån där nettoinkomsterna, det vill säga de disponibla faktiska inkomsterna efter avdrag för skatter och andra avgifter, beaktas. I utkomstskyddet för arbetslösa och i det allmänna bostadsbidraget beaktas i stället de skattepliktiga bruttoinkomsterna.

I propositionen har det uppskattats att understödet för cirka 300 anställda ökar på grund av det föreslagna skyddsbeloppet på 200 euro och att den totala effekten på statens utgifter är cirka 200 000 euro per år. Enligt propositionen har endast få av de tjänstgörande löne- eller företagarinkomster. I förekommande fall är inkomsterna rätt små och för en del är de mindre än det föreslagna skyddade beloppet på 200 euro. Den höjning av det skyddade beloppet till 300 euro ökar utgifterna för militärunderstöd med uppskattningsvis 100 000 euro, vilket innebär att ändringens totala inverkan på statens utgifter är cirka 300 000 euro per år.

Betänkande ShUB 32/2021 rd

Sakkunniga lyfte också fram andra utvecklingsbehov i fråga om militärunderstödet, såsom precisering av de utgifter som ersätts genom militärunderstödet och utvidgning av det skyddade beloppet till att gälla inkomsterna för en anhörig till den som tjänstgör. Utskottet konstaterar att lagstiftningen om militärunderstöd trädde i kraft 1994 och att inga betydande ändringar har gjorts i den sedan ikraftträdandet. Det är angeläget att utreda hur militärunderstödet motsvarar behovet av ekonomiskt understöd hos dagens unga i tjänstgöring.

FÖRSLAG TILL BESLUT

Social- och hälsovårdsutskottets förslag till beslut:

Riksdagen godkänner lagförslaget i proposition RP 200/2021 rd med ändringar. (Utskottets ändringsförslag)

Utskottets ändringsförslag

Lag

om ändring av 11 § i militärunderstödslagen

I enlighet med riksdagens beslut
föreslås till 11 § i militärunderstödslagen (781/1993), sådan paragrafen lyder i lagarna 963/2017 och 1171/2018, ett nytt 2 mom. som följer:

11 §

Inkomster som ska beaktas

När understödet bestäms beaktas de löne- och företagarinkomster som står till den värnpliktinges förfogande till den del de överstiger 300 euro per månad.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Betänkande ShUB 32/2021 rd

Helsingfors 19.11.2021

I den avgörande behandlingen deltog

ordförande Markus Lohi cent
vice ordförande Mia Laiho saml
medlem Pekka Aittakumpu cent
medlem Kim Berg sd
medlem Kaisa Juuso saf
medlem Pia Kauma saml (delvis)
medlem Merja Kyllönen vänst
medlem Hanna-Leena Mattila cent
medlem Ilmari Nurminen sd
medlem Heidi Viljanen sd
medlem Sofia Virta gröna
ersättare Petri Huru saf (delvis)
ersättare Piritta Rantanen sd (delvis).

Sekreterare var

utskottsråd Sanna Pekkarinen.